

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Innhold

Dette presseheftet inneholder Finansdepartementets pressemeldinger for Statsbudsjettet og Nasjonalbudsjettet 2005.

Alle budsjettokumentene vil også foreligge på CD-ROM. Informasjonsenheten vil ha et begrenset opplag CD-ROM for utdeling til pressen. Denne fås ved henvendelse til Informasjonsenheten, e-post-adresse: info@finans.dep.no eller tel 22 24 41 05.

Internett: Se budsjettportalen www.statsbudsjettet.dep.no med informasjon fra alle departementene.

Finansminister Per-Kristian Foss:

- Et budsjett for ny optimisme, bedre velferd og økt verdiskaping	Side	4
Statsbudsjettets hovedtall og nøkkeltall for norsk økonomi	Side	8
Statens inntekter og utgifter – en oversiktstabell	Side	15
Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsendringer i 2005	Side	18
Skattefritak for aksjeinntekter innen selskapssektoren	Side	25
Utbytteskatt med skjerming (aksjonærmodellen)	Side	27

Statsbudsjettet på Internett:

<http://www.statsbudsjettet.dep.no>

<http://odin.dep.no/fin/>

Pressemeldinger på Internett:

<http://www.statsbudsjettet.dep.no/2005/pressestoff.asp>

<http://odin.dep.no/fin/norsk/aktuelt/pressem/>

Press Releases on the Internet:

<http://www.statsbudsjettet.dep.no/2005/english.asp>

<http://odin.dep.no/fin/engelsk/aktuelt/>

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 74/2004

Dato: 06.10.2004

Kontaktperson: Runar Malkenes, telefon 22 24 41 09 / mobil 95 21 42 83, Frank Vatne, telefon 22 24 41 31 / 91 33 57 02

Finansminister Per-Kristian Foss:

- Et budsjett for ny optimisme, bedre velferd og økt verdiskaping

- Med Regjeringens budsjettforslag for 2005 bygger vi opp under den positive utviklingen i norsk økonomi. En ansvarlig budsjettpolitikk og bedre rammebetingelser for næringslivet sikrer og skaper arbeidsplasser. Vi tar nødvendige skritt i retning av et mer rettferdig skattesystem. Dette vil gjøre det mer attraktivt å jobbe, investere og drive næringsvirksomhet i Norge, sier finansminister Per-Kristian Foss.

- I perioden 2002 - 2005 har Regjeringen prioritert å videreføre og styrke de sentrale velferdsordningene. I budsjettet for 2005 er flere barnehageplasser, oppfølging av opptrappingsplanen for psykiatri, styrking av kommuneøkonomien og økt kvalitet i grunnopplæringen blant de viktigste satsingene. Samtidig øker vi den internasjonale bistanden med om lag 1,6 milliarder kroner i 2005, sier Per-Kristian Foss.

Den økonomiske politikken

- Vi kan slå fast at Regjeringens økonomiske politikk gir resultater. Arbeidsledigheten er på vei ned. Ledigheten anslås å avta fra 4,4 prosent på årsbasis i 2004 til 4,1 prosent i 2005. Samtidig er den økonomiske veksten høy. Etter en vekst på kun 0,6 prosent i 2003, anslår vi at BNP for Fastlands-Norge øker med i overkant av 3 prosent både i 2004 og 2005. Med dagens kronekurs er presset på konkurranseutsatt sektor dempet, og lave renter gir nå positive impulser til vekst i den innenlandske etterspørselen, sier Per-Kristian Foss.

Budsjettforslaget innebærer et strukturelt oljekorrigert underskudd i 2005 på 66,4

milliarder kroner. Merbruken av oljeinntekter utover 4 prosent avkastning av Petroleumsfondet er noe mindre enn for 2004, og budsjettoplegget virker samlet sett om lag nøytralt på den økonomiske aktiviteten.

- Bruken av oljeinntektene over statsbudsjettet er kommet opp på et høyt nivå, og tilsvarer nå en forventet avkastning på Petroleumsfondet som nås først mot slutten av dette tiåret. Det ville vært galt å stramme kraftig inn i budsjettene for å bringe bruken av petroleumsinntekter ned på linje med forventet realavkastning slik konjunktursituasjonen i norsk økonomi har vært de siste årene. Dette ville også ha vært i strid med intensjonen bak retningslinjene i budsjettpolitikken. Det er imidlertid ikke rom for noen vesentlig økning i bruken av oljeinntektene i de nærmeste årene, sier finansminister Per-Kristian Foss.

Statsbudsjettets utgifter anslås å vokse reelt med 1¾ prosent fra 2004 til 2005. Som gjennomsnitt for perioden 2002-2005 anslås utgiftsveksten til 2,1 prosent. Dette er noe lavere enn anslått gjennomsnittlig BNP-vekst for Fastlands-Norge i samme periode, og dermed i tråd med Regjeringens målsetting.

Skattereform

- I budsjettet for 2005 tar vi de første viktige skrittene mot et bedre, enklere og mer rettferdig skattesystem. Skatten reduseres for alle inntektsgrupper. Det blir mer lønnsomt å arbeide. Vi foreslår å fjerne all inntektsbeskatning av egen bolig og reduserer formuesskatten, sier finansminister Per-Kristian Foss.

Regjeringen foreslår å redusere toppskatten med 2,5 prosentpoeng i trinn 1 og 4 prosentpoeng i trinn 2. Høyeste marginalskatt på lønn reduseres dermed fra 64,7 prosent til 61,5 prosent. I tillegg økes innslagspunktet for toppskatten trinn 1 og klasse 1 med 7,5 prosent fra 354 300 kroner til 381 000 kroner i 2005, mens de øvrige innslagspunktene lønnsjusteres. For å sikre at alle inntektsgrupper får lavere skatt øker vi minstefradraget i lønnsinntekt fra 24 til 27 prosent og justerer opp øvre grense til 56 000 kroner.

Skattereformen forutsetter at de høyeste marginalskattene skal ytterligere ned, samtidig som delingsmodellen erstattes av en skatt på høy eieravkastning fra 2006 (blant annet aksjonærmodellen). For å skape forutsigbarhet, legges det allerede nå fram lovforslag for aksjonærmodellen

Regjeringen foreslår også skattefritak for utbytte og gevinster mellom selskaper fra i år. RISK- og godtgjørelsessystemene kan dermed oppheves i sin helhet når aksjonærmodellen kommer på plass. Aksjeinntektsbeskatningen vil være i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen, og usikkerheten knyttet til det gjeldende RISK- og godtgjørelsessystemet fjernes.

Nye netto skatte- og avgiftslettelser i Regjeringens opplegg utgjør om lag 3,3 milliarder kroner. Sammen med skatteendringer for 2004 som først får full årsvirkning i 2005, vil

nettolettelsene i 2005 bli om lag 2,4 milliarder kroner. Den bokførte virkningen av disse skattelettelsene er 1,65 milliarder kroner på 2005-budsjettet.

Inkludert skatte- og avgiftsforslagene i budsjettet anslås de samlede skattelettelser under denne Regjeringen til vel 21,6 milliarder kroner.

- I skatteopplegget heves også frikortgrensen, vi reduserer formuesskatten og utvider foreldrefradraget. Vi dobler dessuten gavefradraget til 12 000 kroner, sier Per-Kristian Foss.

I budsjettforslaget øker satsene for merverdiavgift med ett prosentpoeng. En del fradrag og særordninger i skattesystemet fjernes eller reduseres. Blant annet strammes fradraget for daglige arbeidsreiser inn og fradragsrett knyttet til kost for pendlere fjernes.

Regjeringens prioriteringer

- Vi har mange utfordringer som skal løses i vårt eget land. Men den aller største nøden finnes utenfor Norges grenser. Som en rik nasjon har vi en særskilt forpliktelse til å hjelpe de aller fattigste. Derfor fortsetter Regjeringen opptrappingen av internasjonal bistand. Med en økning på om lag 1,6 milliarder kroner i 2005 vil vi være oppe i 0,95 prosent av anslått BNI, sier Per-Kristian Foss.

Regjeringen vil i budsjettforslaget prioritere de familiene som fortsatt står i barnehagekø, og har som mål at 9 000 flere barn skal få barnehagetilbud i 2005. Videre vil Regjeringen legge til rette for økt likebehandling av private og offentlige barnehager. I perioden 2002 til 2004 er bevilgningene til barnehagesektoren økt med om lag 5,5 milliarder kroner, og nå foreslår Regjeringen en ytterligere økning med om lag 1,4 milliarder kroner i forhold til saldert budsjett for 2004.

Regjeringens budsjettforslag gir en ytterligere styrking av kommuneøkonomien i forhold til det som ble lagt til grunn i Kommuneproposisjonen 2005. Regjeringen legger opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på nærmere 2¾ milliarder kroner fra 2004 til 2005. Den reelle veksten i kommunenes frie inntekter blir 1 milliard kroner.

Prioriteringer av Skattefunn og nye såkornfond, økte næringsrettede forskningsbevilgninger og HØYKOM stimulerer til økt forsknings- og innovasjonsaktivitet i næringslivet. Forskningsfondet øker med 3,2 milliarder kroner til 36 milliarder kroner. Samlede forskningsbevilgninger over statsbudsjettet i 2005 er 14,2 milliarder kroner, en økning på om lag 375 millioner kroner i forhold til saldert budsjett 2004.

Totalt 4,3 milliarder kroner foreslår Regjeringen for 2005 til å gjennomføre psykiatriplanen. Dette innebærer en reell økning av driftsbevilgningen med 853 millioner kroner. I tillegg kommer nye investeringer i spesialisthelsetjenesten på 737 millioner kroner.

For å styrke kvaliteten i skolen foreslås en bevilgning på om lag 700 millioner kroner for å starte gjennomføringen av reformen i grunnopplæringen. 500 millioner kroner skal gå til kompetanseutvikling. Timetallet på barnetrinnene i grunnskolen økes med 5 timer høsten 2004, og foreslås utvidet med ytterligere 4 skoletimer fra høsten 2005.

- Videre styrkes politiet ved en reell økning i bevilgningene på om lag 250 millioner kroner, bevilgningene til tiltak mot fattigdom og rusmisbruk trappes opp med 255 millioner kroner og den høye prioriteringen av kollektivtransporten videreføres, sier finansminister Per-Kristian Foss. Ser en avgiftslettelse og økte bevilgninger samlet, er kollektivtransporten styrket reelt med 1,7 milliarder kroner i perioden 2001-2005.

Innsparingsforslag

Utgiftsveksten er fortsatt urovekkende høy på flere områder, særlig i folketrygden. Bare de siste tre årene har utgiftene til folketrygden utenom dagpenger økt reelt med til sammen 21 milliarder kroner. For å holde budsjettet innenfor ansvarlige rammer er det derfor nødvendig å redusere utgiftene gjennom enkelte innstramminger.

Egenandelstaket for helseutgifter foreslås økt fra 1550 kroner i 2004 til 2500 kroner i 2005. Minstepensjonister skjermes for økningen, og egenandelstak 2 reduseres fra 4500 kroner i 2004 til 3500 kroner. På den måten bedres ordningen for pasienter med høye helseutgifter, samtidig som de med lavere helseutgifter betaler mer. Disse og andre justeringer i egenandelsregelverket forventes å gi en innsparing på totalt 1,1 milliarder kroner.

- Regjeringen foreslår også å øke arbeidsgiveransvaret for sykepengene. Arbeidsgiver skal betale 10 prosent av sykepengene i trygdeperioden, samtidig som den tiden hvor arbeidsgiver betaler full lønn reduseres fra 16 til 14 dager. Et økonomisk medansvar ble allerede foreslått av Sandmanutvalget i 2000. Det vil være et godt incentiv for arbeidsgivere til å forebygge det trygdefinansierte langtidsfraværet, som har økt kraftig i de senere årene, sier finansminister Per-Kristian Foss.

Det foreslås også tiltak for å redusere utgiftene til legemidler gjennom økt konkurranse i markedet for likeverdige legemidler. Regjeringen vil også gjeninnføre egenandel for fri rettshjelp, og det foreslås å avvikle ordningen med innenlands reisestipend for studenter fra Statens lånekasse for utdanning.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 75/2004
Dato: 06.10.2004
Kontaktperson: Øystein Olsen, telefon 22 24 45 00/mobil 918 27944, Sigrid
Russwurm, telefon 22 24 45 55/mobil 991 68 914

Statsbudsjettets hovedtall og nøkkeltall for norsk økonomi

Det er nå god vekst i norsk økonomi, og sysselsettingen har tatt seg opp. Budsjettpolitikken de siste par årene har gitt rom for betydelige lettelser i pengepolitikken. Kronestyrkingen gjennom 2002 er langt på vei reversert. Det har dempet presset på konkurranseutsatt sektor. Lave renter gir i tillegg sterke impulser til vekst i den innenlandske etterspørselen. Budsjettpolitikken for 2005 er innrettet slik at den bidrar til en stabil utvikling i produksjon og sysselsetting.

Den økonomiske politikken legger avgjørende vekt på å fremme verdiskaping og styrke grunnlaget for velferden. Regjeringen vil gjennomføre en reform av skattesystemet og iverksette andre tiltak som kan øke vekstevnen i økonomien. Samtidig må den økonomiske politikken være opprettholdbar på lang sikt. Gjennomføringen av en pensjonsreform er et viktig skritt for å sikre dette.

Bruken av oljeinntekter over statsbudsjettet er kommet opp på et høyt nivå, og handlingsrommet i budsjettpolitikken framover er redusert, som følge av reduserte anslag for Petroleumsfondet og en oppjustering av det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet gjennom de siste årene. Disse revisjonene understreker at man ikke mekanisk kan følge utviklingen i forventet realavkastning, men må bruke den fleksibiliteten som ligger i handlingsregelen for å bidra til en stabil utvikling i norsk økonomi og til å håndtere store svingninger i fondskapitalen. Over tid må imidlertid statsbudsjettet være i balanse, inklusive avkastningen fra statens finansformue. For at budsjettpolitikken skal være opprettholdbar, må derfor bruken av oljeinntekter bringes tilbake til banen som svarer til forventet realavkastning av Petroleumsfondet.

Budsjettpolitikken og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til en stabil

utvikling i produksjon og etterspørsel. Handlingsregelen uttrykker at budsjettpolitikken skal ha en mellomlangsigtig forankring. Pengepolitikken langsiktige oppgave er å gi økonomien et nominelt ankerfeste. På kort og mellomlang sikt skal imidlertid pengepolitikken avveie hensynet til lav og stabil inflasjon opp mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. I tråd med dette ble rentene satt kraftig ned gjennom 2003 da det var klart at veksten i norsk økonomi var kraftig dempet, og arbeidsledigheten økte. Et hovedhensyn ved innretningen av budsjettpolitikken de siste årene har vært å gi rom for lettelse i pengepolitikken, og motvirke at kronen igjen styrker seg markert. Med utsikter til god vekst gjennom inneværende og neste år må hensynet til en stabil utvikling i økonomien, og spesielt behovet for å opprettholde et sterkt, konkurranseutsatt næringsliv, tillegges stor vekt også i utformingen av statsbudsjettet for 2005.

Regjeringen tar i 2005 et første skritt i gjennomføringen av en skattereform, i tråd med forslagene i St.meld. nr. 29 (2003-2004). Et hovedsiktemål med reformen er å oppnå økt likebehandling av faktiske arbeidsinntekter og stimulere til økt yrkesdeltakelse. Netto skattelettelse kombineres med en viss forskyvning av samlet skattebyrde fra arbeid til forbruk, ved en generell økning i momssatsene på 1 prosentpoeng. Dette skjer innenfor en forsvarlig budsjetttramme, som understøtter den positive utviklingen som vi nå ser i norsk økonomi. Budsjettet for 2005 virker samlet sett om lag nøytralt på den økonomiske aktiviteten.

Hovedtrekk i budsjettforslaget for 2005

Regjeringens budsjettforslag for 2005 innebærer et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 66,4 milliarder kroner, som er en økning på 6,3 milliarder kroner fra 2004. Det strukturelle underskuddet i 2005 ligger vel 24 milliarder kroner høyere enn forventet realavkastning av Petroleumsfondet. Merbruken av oljeinntekter i forhold til forventet realavkastning anslås å gå noe ned fra 2004. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge, øker det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet med 0,4 prosentpoeng fra 2004 til 2005. Budsjettoplegget virker om lag nøytralt på den økonomiske aktiviteten, når en tar hensyn til sammensetningen av budsjettets innteks- og utgiftsside.

Statsbudsjettets utgifter viser en reell, underliggende vekst på vel $1\frac{3}{4}$ prosent eller i underkant av 11 milliarder kroner fra 2004 til 2005. Som gjennomsnitt over perioden 2002-2005 anslås utgiftsveksten til 2,1 prosent, dvs. noe lavere enn gjennomsnittlig BNP-vekst for Fastlands-Norge i samme periode på 2,2 prosent

Samlet sett innebærer budsjettforslaget for 2005 netto bokførte skattelettelse på 1,65 milliarder kroner. Dette inkluderer virkningen av vedtak i 2004 som har budsjettvirkning i 2005. Påløpte, nye netto skatte- og avgiftslettelse utgjør om lag 3,3 milliarder kroner.

Statsbudsjettets oljekorrigerte budsjettunderskudd anslås til 74,3 milliarder kroner. Det oljekorrigerte underskuddet dekkes ved en overføring fra Statens petroleumsfond.

Basert på en forutsetning om en gjennomsnittlig oljepris i 2005 på 230 kroner pr. fat anslås statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten til 204,5 milliarder kroner.

Netto avsetning til Statens petroleumsfond, der overføringen til statsbudsjettet er trukket fra, anslås til 130,1 milliarder kroner i 2005. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i fondet. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond anslås til knapt 170 milliarder kroner.

Den samlede kapitalen i Statens petroleumsfond anslås å øke fra 1053 milliarder kroner ved utgangen av inneværende år til 1244 milliarder kroner ved utgangen av 2005.

Nettofinansinvesteringer i offentlig forvaltning anslås til vel 170 milliarder kroner, tilsvarende 9,8 prosent av BNP. Dette tilsvarer overskuddsbegrepet som benyttes som kriterium for offentlig finansiering i EU-landene. Offentlig forvaltnings nettofordringer anslås til om lag 1550 milliarder kroner, eller vel 88 prosent av BNP ved utgangen av 2005.

Hovedtall på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond. Milliarder kroner

	Regnskap		Anslag på regnskap	
	2002	2003	2004	2005
Totale inntekter	691,1	700,2	757,4	785,1
Inntekter fra petroleumsvirksomhet.....	185,3	191,2	226,2	227,7
Skatter og avgifter.....	89,7	101,4	116,7	127,0
Andre petroleumsinntekter.....	95,6	89,8	109,5	100,7
Inntekter utenom petroleumsinntekter.....	505,8	509,0	531,2	557,4
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge.....	459,8	461,3	490,6	516,8
Andre inntekter.....	46,0	47,7	40,6	40,7
Totale utgifter	584,2	592,7	623,7	655,0
Utgifter til petroleumsvirksomhet	16,1	17,6	20,7	23,2
Utgifter utenom petroleumsvirksomhet.....	568,2	575,1	603,0	631,8
Overskudd på statsbudsjettet før overføring til				
Statens petroleumsfond.....	106,8	107,5	133,8	130,1
- Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten ...	169,2	173,7	205,6	204,5
= Oljekorrigert overskudd.....	-62,4	-66,1	-71,8	-74,3
+ Overført fra Statens petroleumsfond.....	53,4	62,8	71,8	74,3
= Overskudd på statsbudsjettet	-9,0	-3,3	0,0	0,0
+ Netto avsatt i Statens petroleumsfond	115,8	110,8	133,8	130,1
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens petroleumsfond	22,6	25,8	34,7	39,6
= Samlet overskudd på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond	129,4	133,3	168,5	169,7
Memo:				
Kapital i Statens petroleumsfond pr. 31.12. målt til markedsverdi	604,6	847,1	1 053,1	1 244,1
Prosent av BNP.....	39,7	54,2	62,5	71,1

Kilde: Finansdepartementet.

Nøkkeltall for norsk økonomi

God vekst i fastlandsøkonomien

Etter to år med relativt svak vekst i norsk økonomi tok aktiviteten seg opp i andre halvår i fjor. Den økonomiske politikken som har vært ført, gir dermed resultater. Lave renter og høy inntektsvekst stimulerer innenlandsk etterspørsel, og både det private forbruket og boliginvesteringene vokser nå sterkt. Den reduserte rentedifferansen overfor utlandet bidro til at kronen, målt ved industriens effektive kronekurs, svekket seg med om lag 11 prosent fra desember 2002 til september 2004. Sammen med sterkere vekst i internasjonal økonomi innebærer dette at utsiktene for de konkurranseutsatte næringene framstår som lysere enn for ett-to år siden.

Oljeinvesteringene anslås å vokse sterkt både i 2004 og 2005, og også investeringene i fastlandsbedriftene ventes å ta seg opp. Importen av tradisjonelle varer har tatt seg kraftig opp, og underbygger bildet av sterk vekst i innenlandsk etterspørsel. Samtidig viser dette at en betydelig del av oppgangen i etterspørselen retter seg mot utenlandsproduserte varer og tjenester. Alt i alt anslås nå BNP for Fastlands-Norge å øke med i overkant av 3 prosent både i 2004 og i 2005.

Bedring i arbeidsmarkedet

Oppsvinget i norsk økonomi reflekteres i en mer positiv utvikling i arbeidsmarkedet. Sysselsettingen økte sesongjustert med 10 000 personer fra 1. til 2. kvartal i år etter en nedgang på 6000 personer kvartalet før. Bedriftsundersøkelsen fra Aetat bekrefter at etterspørselen etter arbeidskraft er i ferd med å ta seg opp. Det anslås nå en sysselsettingsvekst på 7000 personer i 2004 og 18 000 personer i 2005. Bedringen i arbeidsmarkedet har ført til at flere personer aktivt søker arbeid. Denne økningen i arbeidsstyrken har bidratt til å dempe nedgangen i arbeidsledigheten. I 2. kvartal utgjorde AKU-ledigheten sesongjustert 4,5 prosent av arbeidstyrken, 0,2 prosentpoeng lavere enn på samme tid i fjor. Den gradvise nedgangen i arbeidsledigheten ventes å fortsette. På årsbasis anslås ledigheten til 4,4 prosent i 2004 og 4,1 prosent i 2005.

Lav prisstigning

Veksten i konsumprisene justert for avgiftsendringer og utenom energivarer (KPI-JAE) har hittil i år vært svært lav. Dette må ses i sammenheng med lav vekst i husleiene og at importprisene har fortsatt å falle til tross for kronesvekkelsen gjennom fjoråret. Samtidig har økt konkurranse bidratt til reduserte priser på enkelte varer og tjenester. En mer stabil utvikling i elektrisitetsprisene, etter det markerte fallet i fjor vinter, samt økte bensinpriser har bidratt til å trekke opp den samlede konsumprisveksten (KPI) noe, etter å ha vært negativ i januar i år. Det ventes at prisveksten vil ta seg noe opp framover som følge av oppgang i prisene på importerte konsumvarer, og veksten i KPI-JAE anslås til $\frac{1}{4}$ prosent i 2004 og $1\frac{3}{4}$ prosent i 2005. Veksten i KPI anslås til $\frac{1}{2}$ prosent i inneværende år og $2\frac{1}{4}$ prosent neste år. En økning i merverdiavgiftssatsene fra 1. januar 2005 med 1 prosentpoeng anslås å trekke opp konsumprisveksten med vel $\frac{1}{2}$ prosentpoeng neste år.

Oppgang i internasjonal økonomi

Veksten i internasjonal økonomi tok seg opp i løpet av fjoråret. Det er imidlertid fortsatt betydelig usikkerhet knyttet til konjunkturutviklingen framover. Det må i første rekke ses i sammenheng med store ubalanser i amerikansk økonomi og virkningene på den økonomiske veksten av en vedvarende høy oljepris. Veksttakten har avtatt noe i USA de siste månedene, men samtidig er det nå tegn til noe sterkere vekst i flere av de store landene i euroområdet. Japan er inne i en oppgangsperiode som synes å være mer robust enn på mange år. Den høye veksten i en rekke andre asiatiske land, herunder Kina, antas å dempes noe. Samlet for Norges handelspartnere anslås det en BNP-vekst på $2\frac{3}{4}$ prosent både i 2004 og 2005.

Oljeprisanslagene oppjustert

Oljeprisen har de siste månedene holdt seg klart høyere enn anslaget i Revidert nasjonalbudsjett 2004 på 200 kroner pr. fat. Det legges nå til grunn en gjennomsnittlig oljepris i 2004 på 250 kroner pr. fat. For 2005 anslås oljeprisen til 230 kroner pr. fat, mens det deretter antas at oljeprisen vil falle gradvis ned mot et nivå på 180 2005-kroner pr. fat.

Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis endring fra året før

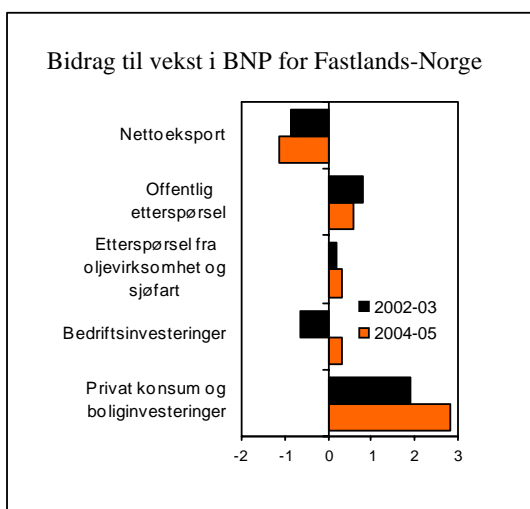
	Milliarder kroner 2003	2003	2004	2005
<i>Faste 2001-priser:</i>				
Privat konsum	721,9	3,8	4,5	4,0
Offentlig konsum	353,3	1,4	2,2	1,7
Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt.....	261,3	-3,7	7,1	5,8
Oljeutvinning og rørtransport ¹⁾	63,3	15,8	9,4	13,2
Utenriks sjøfart.....	4,9	-28,6	0,9	12,3
Bedrifter i Fastlands-Norge	93,3	-10,1	4,3	3,7
Industri og bergverk.....	17,4	-16,2	5,1	-3,1
Boliger	53,7	-5,2	10,3	4,8
Offentlig forvaltning.....	47,5	10,1	3,2	0,3
Samlet innenlandsk etterspørsel ²⁾	1 350,8	0,6	4,8	3,8
Ekspert	646,4	1,2	1,2	3,2
Herav:				
Råolje og naturgass.....	280,8	-0,2	-0,6	3,0
Tradisjonelle varer	188,7	2,6	3,3	5,1
Import	433,5	2,2	7,6	5,0
Herav:				
Tradisjonelle varer	281,6	4,0	8,0	5,2
Bruttonasjonalprodukt	1 563,7	0,4	2,4	3,1
Bruttonasjonalprodukt for Fastlands-Norge	1 246,1	0,6	3,2	3,1
<i>Memo:</i>				
Sysselsetting, personer	-0,6	0,3	0,8
Konsumprisindeksen	2,5	½	2¼
Konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og utenom energipriser (KPI-JAE)	1,1	¼	1¾
Årslønn	4,5	3¾	4
Driftsbalanse overfor utlandet (milliarder kr)	201,2	235,8	211,5
Husholdningenes sparinger, prosent av disponibel inntekt	7,8	6,5	6,6
Arbeidsledighetsprosent (AKU)	4,5	4,4	4,1

1) Inkluderer ikke tjenester.

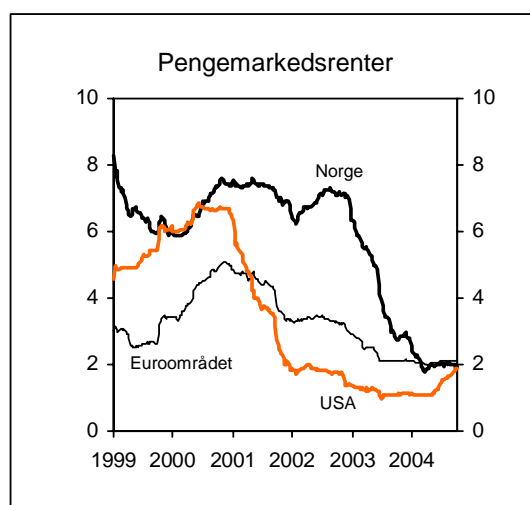
2) Inklusive lagerendring.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

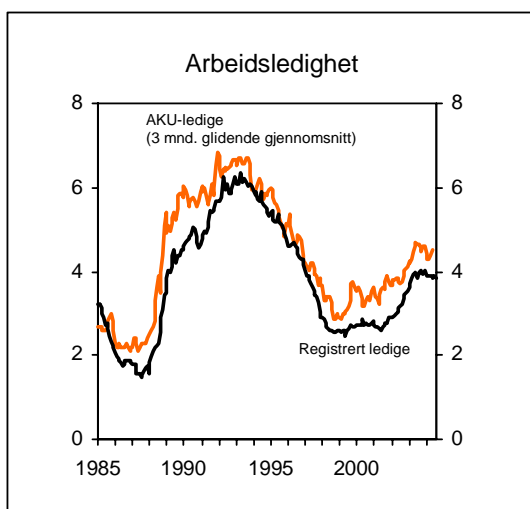
Norsk økonomi

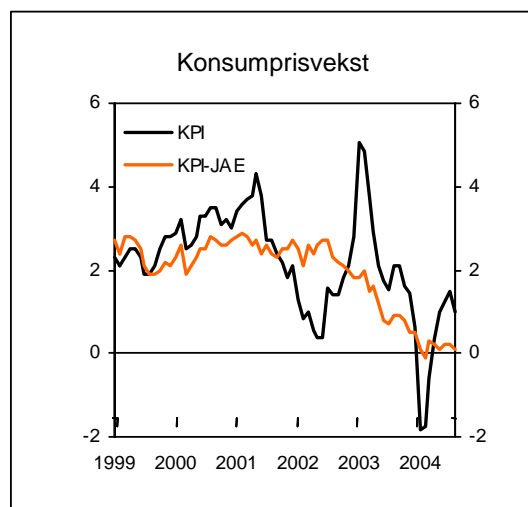
Bidrag til vekst i BNP for Fastlands-Norge. Gjennomsnittlig årlig vekst. Prosentpoeng.

Pengemarkedsrenter. Prosent

Arbeidsledighet. Sesongjustert. Prosent av arbeidsstyrken

Konsumprisveksten totalt (KPI) og justert for endringer i avgifter og utenom energivarer (KPI-JAE)

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 76/2004

Dato: 06.10.2004

Kontaktperson: Runar Malkenes, telefon 22 24 41 09 / mobil 95 21 42 83, Frank Vatne, telefon 22 24 41 31 / mobil 91 33 57 02

Statens inntekter og utgifter – en oversiktstabell

Statens samlede inntekter i 2005 er beregnet til 785 milliarder kroner, mens samlede utgifter er anslått til 655 milliarder kroner.

Statens nettoinntekter fra petroleumsvirksomheten er anslått til 204 milliarder kroner. Lånetransaksjoner er ikke medregnet. Utenom netto petroleumsinntekter har statsbudsjettet et underskudd på 74 milliarder kroner som tilsvarer det oljekorrigerte underskuddet. Dette underskuddet dekkes inn ved overføring fra Statens petroleumsfond.

Inntektene på 785 milliarder kroner foreslås bevilget på knapt 400 ulike enkeltposter i statsbudsjettet. De største inntektene er: (prosenttallene viser andelen av totale inntekter og utgifter):

- Petroleumsinntekter: 29 prosent (228 milliarder kroner)
- Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift: 20 prosent (159 milliarder kroner)
- Merverdiavgift: 19 prosent (150 milliarder kroner)
- Skatt på formue og inntekt: 16 prosent (128 milliarder kroner)
- Avgifter på blant annet biler, alkohol og tobakk: 10 prosent (80 milliarder kroner)

Utgiftene på 655 milliarder kroner foreslås bevilget på over 1 000 ulike enkeltposter i statsbudsjettet. Utgiftene er fordelt på bevilgninger til drift, investeringer og overføringer, og er fordelt på en rekke ulike formål. De største utgiftene er:

- Ytelser fra folketrygden. Her inngår pensjoner, sykepenger, dagpenger, fødselspenger og enkelte helsestønader: 36 prosent (236 milliarder kroner)

- Andre overføringer, blant annet til helseforetakene, universiteter og høyskoler, barnetrygd, kontantstøtte, utviklingshjelp, næringsstøtte, stipend og rentestøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning: 30 prosent (194 milliarder kroner)
- Lønns- og driftsutgifter i staten. Store utgiftsområder er Forsvaret, politiet, trygdeetaten og jernbane og riksvegnettet: 15 prosent (96 milliarder kroner)
- Overføring til kommuner og fylkeskommuner for å dekke utgifter til blant annet skole, helse og omsorg for barn og eldre: 13 prosent (86 milliarder kroner)

Tabellen viser en noe mer detaljert oversikt over inntektene og utgiftene, utenom bevilgninger som gjelder petroleumsvirksomheten og lånetransaksjoner. En nærmere omtale av statens inntekter og utgifter finnes i St.prp. nr. 1 (2004-2005) "Gul bok" Statsbudsjettet medregnet folketrygden.

Statsbudsjettets inntekter og utgifter 2005, utenom lånetransaksjoner. Milliarder kroner

Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)		557,4
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge		516,8
Skatt på formue og inntekt	128,1	
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	158,5	
Merverdiavgift og investeringsavgift	150,5	
Avgifter på tobakk og alkohol	17,1	
Avgift på bil, bensin mv.	39,5	
Elektrisitetsavgift	6,5	
Tollinntekter	1,3	
Andre avgifter	15,3	
Inntekter av statens forretningsdrift		1,4
Renter og aksjeutbytte		20,3
Andre inntekter		18,9
Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)		631,8
Folketrygden, alderspensjon	83,6	
Folketrygden, sykepenger	30,9	
Folketrygdens øvrige sosiale formål	74,1	
Folketrygdens helsedel	19,8	
Folketrygden, fødsels- og adopsjonspenger	10,4	
Folketrygden, arbeidsliv	22,0	

Barnetrygd	14,3
Barnehager	11,9
Kontantstøtte	2,9
Arbeidsmarkedstiltak og arbeidsmarkedsetaten	7,5
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	46,7
Regionale helseforetak	64,4
Forsvaret	30,4
Høyere utdanning (inkl. utdanningsstøtte og sosiale formål)	28,6
Politi- og påtalemyndighet	8,0
Transport og kommunikasjon	20,6
Jordbruksavtalen	10,8
Offisiell utviklingshjelp	16,3
Tilskudd til Statens Pensjonskasse mv.	6,8
Kulturformål	5,0
Innvandring	5,9
Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	2,7
Statlige stimuleringsiltak for psykisk helse	3,8
Skatte- og avgiftsadministrasjon	4,6
Renter på statsgjeld	16,1
Andre utgifter	83,7
Oljekorrigert overskudd	-74,3
Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	204,5

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 77/2004
Dato: 06.10.2004
Kontaktperson: Hans Henrik Scheel, telefon 22 24 45 52/ mobil 913 53 285, Ingrid Rasmussen, telefon 22 24 45 90/ 480 99 681

Regjeringens forslag til skatte- og avgiftsendringer i 2005

Skattereformen vil gi et bedre skattesystem og et lavere skattenivå. Det blir mer lønnsomt å arbeide og vilkårene for næringsvirksomhet bedres. 2005 er det første året for gjennomføring av skattereformen. Regjeringen foreslår redusert skatt på lønnsinntekter for alle inntektsgrupper og legger til rette for iverksetting av andre deler av reformen i 2006. I budsjettforslaget for 2005 vil Regjeringen blant annet også fjerne all inntektsbeskatning av egen bolig, redusere formuesskatten og øke gavefradraget, frikortgrensen og foreldrefradraget, mens satsene for merverdiavgift øker med ett prosentpoeng.

Redusert toppskatt

Et viktig mål med skattereformen er økt likebehandling av faktiske arbeidsinntekter. Tilnærming mellom beskatning av lønn og beskatning av arbeidsinntekter som tas ut som aksjeinntekt, skjer dels ved at de høyeste marginals kattene på arbeid reduseres og dels ved at skatten på høy eieravkastning økes. Regjeringen foreslår å redusere toppskatten med 2,5 prosentpoeng i trinn 1 og 4 prosentpoeng i trinn 2 i 2005. I tillegg økes innslagspunktet for toppskatten trinn 1 klasse 1 med 7,5 prosent fra 354 300 kroner til 381 000 kroner i 2005, mens de øvrige innslagspunktene lønnsjusteres. Samlet toppskattelettelse anslås til om lag 4,1 milliarder kroner. Med Regjeringens forslag reduseres høyeste marginals katt på lønn fra 64,7 prosent til 61,5 prosent. Det vil i 2005 være 235 000 færre skatteyttere som betaler toppskatt sammenlignet med i 2001. Det vil bli foreslått å redusere marginals kattene på lønn ytterligere i 2006, slik at delingsmodellen kan fjernes.

Økt minstefradrag for lønnsinntekt

I budsjettet for 2005 legges det betydelig vekt på at også skattytere med midlere og lave lønnsinntekter skal få redusert skatt. Det foreslås å øke minstefradraget for lønnsinntekter ved at satsen økes fra 24 til 27 prosent og øvre grense økes fra 47 500 kroner til 56 000 kroner. Øvre grense i minstefradraget for pensjonsinntekter justeres i tråd med anslått lønnsvekst. Økt minstefradrag anslås å gi en skattelettelse på om lag 3,6 milliarder kroner.

Regjeringens forslag til endringer i lønnsbeskatningen innebærer at vel 1,1 millioner skattytere får lavere marginalsatt på lønn.

Fordelsskatten på egen bolig og fritidshus fjernes

Etter Regjeringens syn er beregnet inntekt av egen bolig et dårlig skattegrunnlag. Dagens regler slår vilkårlig ut, og det er svært vanskelig å utforme et takstsystem som ikke gir urimelige utslag. Regjeringen har derfor gjennomført lettelser i skatt på bolig og fritidshus hvert budsjettår, og foreslår nå å fjerne den resterende fordelsskatten i 2005. Dette er i tråd med løftet i Sem-erklæringen. Forslaget innebærer en skattelettelse på om lag 1,9 milliarder kroner som vil komme mange grupper til gode.

Skatt på høy eieravkastning ved uttak

Regjeringen foreslår at det fra 2006 innføres en skatt på aksjeinntekter (utbytte og gevinster) over risikofri avkastning ved uttak av personlig aksjonær (aksjonærmodellen). Delingsmodellen opphører for personlige aksjonærer fra samme tidspunkt. For å gi forutsigbarhet foreslås lovendringene allerede i dette budsjettet. Se egen pressemelding 79/2004 Utbytteskatt med skjerming (aksjonærmodellen). For personlig næringsdrivende (enkeltpersonsforetak og deltakere i deltakerlignede selskaper) foreslo Regjeringen i skattemeldingen en skjermingsmodell etter tilnærmet de samme prinsippene som i aksjonærmodellen. Det er nedsatt et utvalg som skal vurdere enkelte sider ved beskatningen av personlig næringsdrivende. Utvalget skal blant annet utrede om det er mulig å beskatte høye eierinntekter ved *uttak* fra virksomheten slik som i aksjonærmodellen.

Skattefritak for utbytte og gevinster mellom selskaper

Regjeringen foreslo i skattemeldingen skattefritak for utbytter og gevinster mellom selskaper (fritaksmetoden). Det gjeldende system for RISK og godtgjørelse mellom selskaper oppheves. Fritaksmetoden vil forhindre at aksjeinntekter blir beskattet flere ganger i eierkjeder (kjedebeskatning), øke kapitalmobiliteten og redusere usikkerheten i forhold til EØS-avtalen. Skattefritaket innføres alt fra 2004 for å unngå uønskede tilpasninger. På svært usikkert grunnlag anslås provenytapet til i størrelsesorden 0,5 milliarder kroner. Se egen pressemelding 78/2004 Skattefritak for aksjeinntekter innen selskapssektoren.

Formuesskatten trappes ned

Formuesskatten gir urimelige utslag for enkeltpersoner og hemmer privat norsk eierskap. I skattemeldingen ble det foreslått å redusere formuesskatten med sikte på avvikling. Formuesskatten skal halveres i løpet av 2006 og 2007 ifølge reformforslaget. Allerede i 2005 foreslår Regjeringen enkelte lempninger i formuesskatten.

Innslagspunktene heves, og det innføres en felles verdsettelsessats på 65 prosent for alle aksjer, også børsnoterte aksjer, og andeler i verdipapirfond. Forslagene anslås å gi om lag 555 millioner kroner i skattelettelse.

Merverdiavgiftssatsene økes

Regjeringen foreslår å øke alle merverdiavgiftssatsene med 1 prosentpoeng, den generelle satsen fra 24 til 25 prosent, satsen på matvarer fra 12 til 13 prosent og den laveste satsen fra 6 til 7 prosent. Dette innebærer en viss forskyvning i skattebyrden fra arbeid til forbruk og vil gi et økt proveny på knapt 6,1 milliarder kroner.

Opprydding og forenkling

Skaugeutvalget påpeker, er det en del fradrag og særordninger i skattesystemet som har svak begrunnelse, og derfor bør trappes ned eller fjernes. Noen ordninger er administrativt belastende både for skattyter, arbeidsgiver og ligningsmyndigheter. Normalt er det bare personer med skattepliktig inntekt som drar nytte av fradragsordninger i skattesystemet, og tendensen er at høyinntektsgrupper har de største fradragene.

Regjeringen foreslår å rydde opp i en del fradrag. Forslagene øker isolert sett provenyet med vel 1,1 milliarder kroner. Det foreslås blant annet innstramminger i fradraget for daglige arbeidsreiser. Reiseutgifter som overstiger 12 800 kroner, vil fortsatt komme til fradrag. I dag er grensen 9200 kroner. Både fradragsretten for merkostnader til kost og skattefritaket for kostgodtgjørelse til pendlere fjernes. Det foreslås også å fjerne fradraget for forsørgelse, skattefritaket for fri kost for ansatte på kontinentalsokkelen og skattefritaket for hyretillegg for sjøfolk og ansatte på flytende innretninger. (Hyretillegg er godtgjørelse fra arbeidsgiver til kost i perioden på land). Innstrammingene må ses i sammenheng med lettelsene i beskatningen av lønnsinntekt.

Andre skatte- og avgiftsendringer

Utvidet gavefradrag

Grensen for fradrag for gaver til frivillige organisasjoner foreslås økt fra 6000 kroner til 12 000 kroner. Videre utvides ordningen til å omfatte trossamfunn og ikke-religiøse livssynsorganisasjoner som ikke har nasjonalt omfang og heller ikke er tilknyttet en sentralorganisasjon med nasjonalt omfang. Forslagene anslås på usikkert grunnlag å gi en lettelse på 100 millioner kroner.

Foreldrefradraget økes

Grensen for fradrag for dokumenterte utgifter til pass og stell av barn under 12 år økes med inntil 5000 kroner for hvert barn utover det andre barnet. Forslaget anslås å gi en lettelse på om lag 15 millioner kroner.

Frikortgrensen økes

Nedre grense i trygdeavgiften økes fra 23 000 kroner til 29 600 kroner, slik at den såkalte frikortgrensen blir 30 000 kroner. Forslaget innebærer en skattelettelse på om lag 65 millioner kroner.

Firmabilbeskatningen legges om

Regjeringen mener at administrative hensyn tilsier at firmabilbeskatningen fremdeles bør baseres på sjabloner. Det foreslås å legge om firmabilbeskatningen til en aldersgradert prosentligningsmodell f.o.m. 2005. Inntekten fastsettes til 30 prosent av bilens listepriis som ny inntil 235 000 kroner og 20 prosent av overskytende verdi. For biler eldre enn tre år er utgangspunktet 75 prosent av bilens listepriis som ny. En slik satsstruktur vil tilsvare om lag de gjennomsnittlige bilholdskostnadene for privat bruk. Det foreslås også noen mindre endringer i beskatningen av privat bruk av yrkesbiler. Omleggingen vil bidra til et enklere og mer robust regelverk. Forslaget anslås å gi lettelse på lag 160 millioner kroner.

Lettelser i rederibeskatningen

Det foreslås lettelse i det særskilte rederiskattesystemet som samlet utgjør et provenyutap på om lag 110 millioner kroner. Lettelene omfatter blant annet redusert tonnasskatt og økt egenkapitalgrense for selskaper innenfor ordningen. Det foreslås også lempninger i beskatningen av valutasingninger.

Differensiert arbeidsgiveravgift

Overgangsordningen for den regionalt differensierte arbeidsgiveravgiften innebærer at avgiftssatsen økes med 1,9 prosentpoeng i sone 3, til 10,2 prosent, og med 2,2 prosentpoeng i sone 4, til 9,5 prosent, fra 2004 til 2005. De økte avgiftsinntektene tilbakeføres i sin helhet til distriktene gjennom kompensasjonstiltak.

Innføring av merverdiavgiftsplikt på kino og på infrastrukturtenester for transport

Det innføres merverdiavgiftsplikt på kino med en sats på 7 prosent. Tilskudd til filmproduksjon blir redusert tilsvarende besparelsen i merverdiavgift. Det innføres merverdiavgiftsplikt på infrastrukturtenester for transport som gjelder jernbanenettet og flyplassene fra 1. januar 2005. Dette gjøres om lag provenynøytralt ved å redusere tilskuddet til Jernbaneverket og til Avinors regionale lufthavner.

Miljøavgifter

Det gjennomføres endringer i enkelte miljøavgifter:

- Det gis et avgiftsincitiv for svovelfritt drivstoff.
- Fritaket for vektårsavgiften for busser i løyvedrift fjernes.
- Miljødifferensieringen av vektårsavgiften for kjøretøy utvides til å omfatte utslippskrav fra EU som kommer i løpet av 2005 og 2008.
- Hydrogenbiler uten miljøskadelige utslipp fritas fra engangsavgift og årsavgift.

Reduserte tollsatter på klær

Det foreslås enkelte reduksjoner i tollsatter på klær, som samlet vil gi en lettelse på om lag 50 millioner kroner. Dette omfatter også forslag som fjerner forskjellsbehandlingen mellom enkelte dame- og herreklær.

Avgifter på drikkevarer

Avgiftene på drikkevarer holdes nominelt uendret. Dette gir en lettelse på om lag 120 millioner kroner.

Taxfree-salg

Det åpnes for taxfree-salg ved ankomst til norske flyplasser.

Samlede virkninger

Nye netto skatte- og avgiftslettelser i Regjeringens opplegg utgjør om lag 3,3 milliarder kroner. Sammen med skatteendringer for 2004 som først får full årsvirkning i 2005, vil nettolettelsene i 2005 bli om lag 2,4 milliarder kroner. Den bokførte virkningen av disse skattelettelsene er 1,65 milliarder kroner på 2005-budsjettet.

Inkludert skatte- og avgiftsforslagene i budsjettet anslås de samlede skattelettelser under denne Regjeringen til vel 21,6 milliarder kroner.

Endringene i personbeskatningen gir skattelettelser til alle inntektsgrupper (desiler). Skatten reduseres i gjennomsnitt med om lag 2600 kroner pr. person. Også når det tas hensyn til satsøkningene i merverdiavgiften, får husholdningene økt kjøpekraft.

**Anslåtte provenyendringer som følge av forslaget til skatte- og avgiftsregler for 2005.
Negative tall betyr lettelser. Millioner kroner**

	Påløpt	Bokført
1. Oppfølging av skattereformen	-6 578	-5 839
<i>Endringer i person- og næringsbeskatningen.....</i>	<i>-7 720</i>	<i>-6 645</i>
Økt sats og øvre grense i minstefradraget og nominelt videreført lønnsfradrag.....	-3 600	-2 880
Redusert toppskatt.....	-4 140	-3 310
Fjerne tak for trygdeavgift for næringsinntekt over 12 G	145	145
Økt grense for trygdeavgift (frikortgrense)	-65	-50
Økt grense for nettoinntekt for pensjonistektepar i skattebegrensningsregelen.....	-60	-50
Fritak for utbytte- og gevinstskatt i selskapene ¹	0	-500
<i>Forenkling og innstramming</i>	<i>1 142</i>	<i>806</i>
Opprydding i noen særskilte regler for landbruk.....	-30	-30
Oppheve ordningen med aksjonærbidrag.....	15	12
Innstramming i fradrag for daglig arbeidsreise	440	350
Oppheve kostfradrag for pendlere mv.	180	150
Innføre fullt dokumentasjonskrav mv. ved fradrag for store sykdomsutgifter ...	122	98
Oppheve fradraget for forsørgelse	45	35
Oppheve skattefritaket for fri kost for ansatte på sokkelen og hyretillegg ²	240	191
Fjerne særskilt fradrag for samvirkeforetak.....	30	0
Ordinær skattlegging av boligbyggelag.....	50	0
Fjerne fradrag for ekstraordinær skade ved bolig.....	50	0
2. Øvrig oppfølging av Sem-erklæringen	-2 730	-2 203
Fjerne fordelsskatt på bolig.....	-1 890	-1 510
Tollreduksjoner på klær	-50	-46
Økt grense for gavefradrag, ikke krav om nasjonalt omfang	-100	-80
Generell reduksjonssats for aksjer i formueskatten.....	-350	-280
Økt nedre grense trinn 1 i formuesskatten	-205	-165
Økt foreldrefradrag hvis flere enn to barn.....	-15	-12
Avgifter på drikkevarer nominelt uendret	-120	-110
3. Miljøavgifter	10	15
Avgiftsinentiv for svovelfritt drivstoff	-50	-45
Vektårsavgift på busser	45	45
Innføre miljødifferentiert vektårsavgift på EURO III-V.....	15	15
4. Endringer i merverdiavgiften	6 060	5 189
Økt generell sats til 25 prosent (netto) ³	5 250	4 370
Økt sats på matvarer til 13 prosent.....	600	500
Økt lav sats til 7 prosent	210	175
Merverdiavgift på kino (netto) ⁴	5	7
Merverdiavgift på infrastruktur i transportsektoren (netto) ⁵	-5	137
5. Andre endringer	-41	52
Bilbeskatning (firma/yrkesbil).....	-160	-130
Lettelser i rederiskattesystemet	-110	0

Nominell videreføring inkl. samspillseffekter mv.	229	182
6. Vedtak i 2004	847	1 136
Omlægging av el-avgiften.....	1 000	995
Andre vedtak i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 2004.....	-53	123
Andre vedtak i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2004	-100	18
Nye skattelettelser i 2005	-3 279	-2 786
Samlet provenyvirkning i 2005	-2 432	-1 650

- 1) Fritaksreglene gjelder utbytte innvunnet f.o.m. 1. januar 2004 samt gevinster og tap realisert f.o.m. 26. mars 2004. Endringene har derfor påløpt effekt i 2004. Etersom selskapene er etterskuddspliktige kommer den bokførte effekten først i 2005.
 - 2) Endring på utgiftssiden i nettolønnsordningen som følge av dette er ikke inkludert i tallet for skatteendring.
 - 3) I tabellen er det oppført nettotall hvor det er tatt hensyn til at økt merverdiavgiftssats automatisk medfører økte utgifter til regelstyrte ordninger i folketrygden og økte utbetalinger av merverdiavgiftskompensasjon til kommunesektoren.
 - 4) Dette er nettotall hvor det er tatt hensyn til at filmstøtten er redusert med drøyt 15 mill. kroner.
 - 5) Dette er nettotall hvor det er tatt hensyn til at bevilgningene til Jernbaneverket og Avinors regionale lufthavner er redusert tilsvarende den påløpte lettelsen i merverdiavgift.
- Kilde: Finansdepartementet.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 78/2004
Dato: 06.10.2004
Kontaktperson: Knut Erik Omholt 22 24 42 94 / mobil 975 72 743, Bjørn Berre telefon 22 24 42 09

Skattefritak for aksjeinntekter innen selskapssektoren

Som et ledd i Skattereformen foreslår Regjeringen at selskapers aksjeinntekter i all hovedsak skal være fritatt for beskatning. Samtidig vil fradragsretten for tap på aksjer bortfalle. Etter Regjeringens forslag skal endringene som varslet i stortingsmeldingen Om skattereform få virkning for utbytte som innvinnes fra og med 1. januar 2004, og for gevinst og tap som realiseres fra og med 26. mars 2004. Regjeringen foreslår flere tiltak for å hindre uønskede tilpasninger samt enkelte overgangsregler.

Regjeringen foreslår at det innføres en fritaksmetode for beskatning av aksjeinntekter som tilfaller selskapsaksjonærer. Fritaksmetoden innebærer at selskapsaksjonærer i hovedregelen fritas fra beskatning av gevinst og utbytte på aksjer, samtidig som det ikke innrømmes fradragsrett for tilsvarende tap. For øvrig vil selskaper være løpende skattepliktige for sine inntekter som i dag. Fritaksmetoden harmonerer med det uttaksprinsippet som ligger til grunn for Regjeringens forslag om en aksjonærmodell for beskatningen av personlige aksjonærer. Aksjonærmodellen skal tre i kraft fra og med 2006, og medfører at aksjeinntekter utover det som tilsvarer risikofri avkastning, beskattes når de tas ut av selskapssektoren.

Fritaksmetoden forhindrer at aksjeinntekter blir beskattet flere ganger i eierkjeder med norske selskaper (kjedebeskatning). Kjedebeskatning svekker kapitalmobiliteten og kan gi incentiver til omorganisering. Fritaksmetoden vil bedre kapitalmobiliteten, sammenlignet med det gjeldende systemet med RISK og godtgjørelse.

Fritaksmetoden vil gi administrative besparelser, og selskapene vil få reduserte etterlevelseskostnader. I kombinasjon med aksjonærmodellen for personlige aksjonærer, gjør fritaksmetoden det mulig å oppheve RISK- og godtgjørelsesreglene i

sin helhet i 2006.

Fritaksmetoden vil gi økt skattemessig likebehandling av investeringer i Norge og utlandet. Skattefritaket for norske selskaper vil gjelde tilsvarende for aksjeinntekter til eller fra selskaper hjemmehørende i andre EØS-land. Fritaksmetoden vil være i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen, og fjerne usikkerheten som det gjeldende systemet med RISK og godtgjørelse representerer. Innføring av fritaksmetoden vil føye seg inn i en internasjonal trend, der godtgjørelsessystemer avvikles og gjerne erstattes med skattefritak for aksjeinntekter som tilfaller selskaper.

Det foreslås at fritaksmetoden skal gis anvendelse for aksjeselskaper og selskaper som skattemessig er likestilt med aksjeselskaper. Dessuten foreslås at foreninger, stiftelser, visse konkurs- og administrasjonsbo, kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og selskaper mv. som er heleid av staten, skal omfattes. Også tilsvarende utenlandske selskaper mv. vil falle inn under fritaksmetoden.

Etter Regjeringens forslag skal selskaper fortsatt ha rett til fradrag for renter på gjeld til finansiering av aksjeinvesteringer mv. som genererer skattefrie inntekter. Fritaksmetoden medfører at selskapene ikke kan kreve fradrag for andre kostnader som har tilknytning til inntekter som nå blir skattefrie.

For å motvirke tilpasninger og skadelig skattekonkurransen, foreslår Regjeringen at fritaksmetoden ikke skal gjelde for investeringer i lavskatteland utenfor EØS, eller for porteføljeinvesteringer utenfor EØS. Fritaksmetoden medfører ikke endringer i kildebeskatningen av utbytte som deles ut fra et norsk selskap til et selskap hjemmehørende i et land utenfor EØS.

På svært usikkert grunnlag anslås fritaksreglene å gi et provenytnyt på i størrelsesorden 500 mill. kroner påløpt i 2004 og bokført i 2005.

Regjeringen foreslår at fritaksmetoden gis virkning for utbytte opptjent fra og med 1. januar 2004, og for gevinst og tap på aksjer som realiseres fra og med 26. mars 2004 (dagen for fremleggelsen av Skattemeldingen). Det foreslås imidlertid en overgangsregel for inntektsåret 2004 som innebærer at skattyters netto aksjetap realisert i perioden 26. mars til 31. desember 2004 kan føres til fradrag mot netto aksjegevinster realisert i perioden 1. januar til og med 25. mars 2004.

Mens fritaksmetoden skal tre i kraft for aksjegevinster fra 26. mars 2004, trer aksjonærmodellen i kraft først fra 2006. Forskjellig tidspunkt for ikrafttreddelsen gjør det i visse tilfeller mulig at aksjegevinster som ikke er beskattet med ordinær selskapsskatt, kan deles ut til personlige aksjonærer uten skattlegging. For å motvirke utdelinger av midler som ikke har vært gjenstand for beskatning før aksjonærmodellen trer i kraft, foreslår Regjeringen en overgangsregel hvor slike utdelinger utløser skatteplikt på selskapets hånd.

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Pressemelding

Nr.: 79/2004
Dato: 06.10.2004
Kontaktperson: Runar Malkenes, telefon 22 24 41 31 / mobil 95 21 42 83, Frode Kristiansen, telefon 22 24 42 83

Utbytteskatt med skjerming (aksjonærmodellen)

Regjeringen foreslår å innføre aksjonærmodellen for beskatning av aksjeinntekter som tilfaller personer, i tråd med retningslinjene som ble trukket opp i St.meld. nr. 29 (2003-2004) Om skattereform. Aksjonærmodellen vil gjelde fra 1. januar 2006.

Aksjonærmodellen innebærer at aksjeutbytter og -gevinster over et skjermingsbeløp skattlegges som alminnelig inntekt med 28 prosent hos den personlige aksjonæren. Aksjeinntekter som tilsvarer risikofri avkastning, vil skjermes for skatt. Skjermingsfradraget beregnes ved å multiplisere aksjens skjermingsgrunnlag (kostpris tillagt ev. tidligere ubenyttede skjermingsbeløp) med en skjermingsrente. Skjermingsrenten foreslås satt til årsgjennomsnittet av statsobligasjonsrenter med 5 års løpetid regnet etter skatt. Samlet skattesats på aksjeinntekter over skjermingsbeløpet blir 48,16 pst. når en tar hensyn til at overskuddet alt er beskattet med 28 prosent i selskapet.

Dagens delingsmodell fungerer ikke etter hensikten. Det er både lønnsomt og relativt enkelt å unngå deling slik at reelle arbeidsinntekter blir skattlagt som kapitalinntekter (28 prosent). Formålet med aksjonærmodellen er å øke skattesatsen på høy aksjeavkastning, uten å påvirke investeringene i næringslivet. Kombinert med at det foreslås en betydelig reduksjon i toppskattesatsene i 2005, og at det legges opp til ytterligere reduksjoner i 2006, vil det få mindre skattemessig betydning om aksjonæren tar ut overskudd som lønn eller som aksjeinntekt. Delingsmodellen kan derfor oppheves for aksjonærer fra 2006.

I skattemeldingen foreslo departementet en skjermingsmodell for personlig næringsdrivende etter tilsvarende prinsipper som aksjonærmodellen, men med løpende

beskatning ved opptjening. På bakgrunn av anmodning fra Stortinget har departementet nedsatt et utvalg som skal vurdere muligheten for uttaksbeskatning også for personlig næringsdrivende. Utvalget skal levere sin innstilling innen 15. desember i år, og departementet vil deretter sende forslaget på høring. Departementet tar sikte på å fremme forslag til beskatningsmodell for personlige næringsdrivende med virkning fra 2006, slik at delingsmodellen også kan oppheves for denne gruppen.

Aksjonærmodellen vil, i kombinasjon med forslaget om skattefrihet for utbytte og gevinster i selskapssektoren (se pressemelding 78/2004), gjøre det mulig å oppheve RISK- og godtgjørelsessystemet i sin helhet.

Aksjonærmodellen kan gjøre det lønnsomt for personer å yte lån til selskapet i stedet for å skyte inn egenkapital. Hensikten vil være å spare skatt ved å ta ut overskudd gjennom høye renter i stedet for som utbytte. Det foreslås derfor en tilsvarende ekstraskatt på slike renteinntekter når renten er over et visst nivå. Forslaget om ekstraskatt på renteinntekter vil ikke omfatte lån knyttet til mengdegjeldsbrev.

Aksjonærmodellen vil også omfatte aksjeinntekter fra utenlandske selskaper. Modellen vil således være i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen, og vil fjerne usikkerheten knyttet til det gjeldende RISK- og godtgjørelsessystemet.

Aksjonærmodellen vil stille relativt store krav til rapportering og informasjonsbehandling. Et velfungerende aksjonærregister som tilpasses aksjonærmodellens behov, vil avhjelpe kompleksiteten i systemet, både for skattytere og ligningsmyndighetene. Det er imidlertid nødvendig med endringer i aksjonærregisteret for å tilpasse det til aksjonærmodellen. Av praktiske grunner foreslås det derfor at aksjonærmodellen innføres fra 2006.